

SKARABORGS BAROMETER

KOMMUNRAPPORT
GRÄSTORP

BAKGRUND

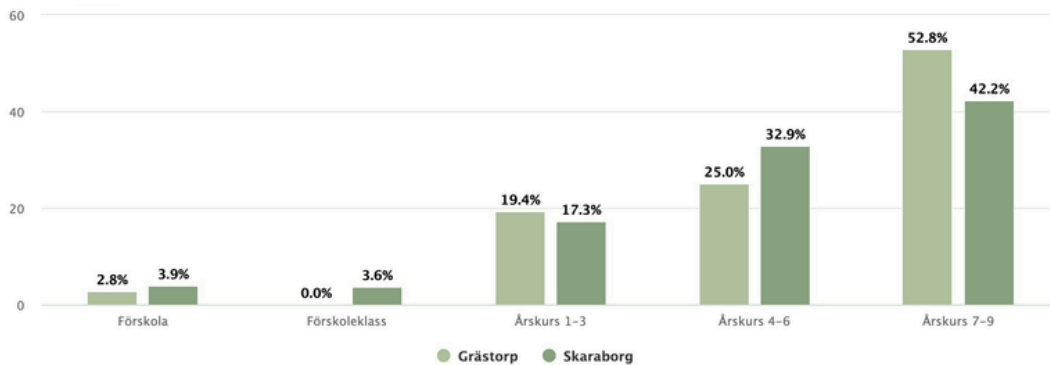
Compassen Skaraborg har i över 20 år regelbundet kartlagt familjer där barn lever med psykisk ohälsa. Dessa uppföljningar har gett en unik inblick i barns vardag och varit ett viktigt underlag för utveckling av stöd och insatser. Den här undersökningen är den senaste i raden och genomförs inför valet 2026, med ambitionen att ge beslutsfattare ett tydligt och aktuellt kunskapsunderlag om barns livsvillkor i Grästorps kommun. Totalt har 1 017 vårdnadshavare i Skaraborg svarat, varav 36 i Grästorp.

Vi är särskilt glada över att så många vårdnadshavare i Grästorp har valt att dela med sig av sina erfarenheter. Tillsammans ger svaren ett värdefullt underlag som gör det möjligt att bättre förstå barns vardag – och att använda denna kunskap för att utveckla och stärka Grästorps välfärdstjänster för barn och familjer.

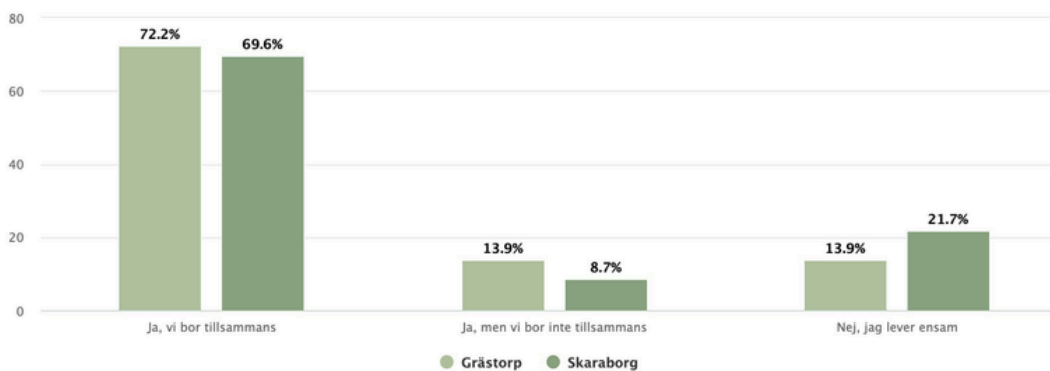
Sammantaget ger undersökningen en konkret och nyanserad bild av barns livsvillkor i Grästorp. De erfarenheter som delas här skapar ett unikt kunskapsunderlag för lokalt utvecklingsarbete och ger bättre förutsättningar att fatta träffsäkra beslut, utforma rätt stöd i rätt tid och långsiktigt stärka villkoren för barn som lever i utsatta situationer.

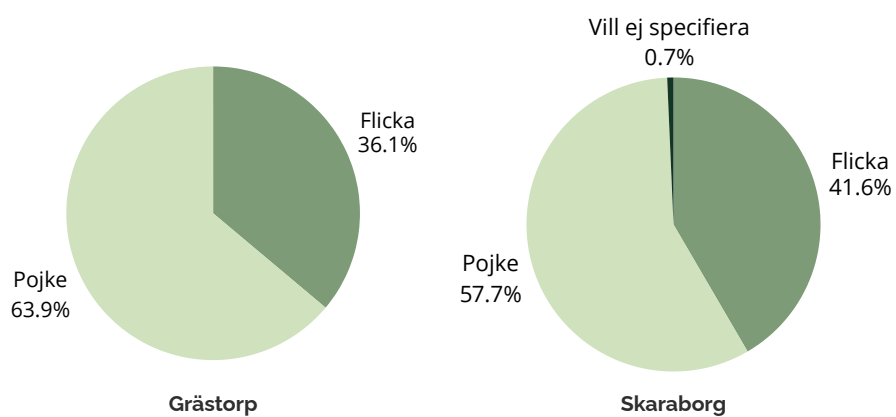
Vilken årskurs går barnet i?

Lever du i en parrelation?

Vad är barnets könsidentitet?

SKOLA

Skolan som livsmiljö

Skolan är en central arena i barns liv för lärande, relationer och känslan av sammanhang. För barn som redan kämpar med sitt mående kan skolan bli antingen en skyddsfaktor eller en ytterligare belastning. Resultaten från Grästorps ger en samlad bild av hur barnens skolvardag upplevs av vårdnadshavare och pekar på flera mönster som skiljer sig från Skaraborg i stort.

Skoltrivsel

Skoltrivseln i Grästorp ger en övervägande positiv bild. De positiva omdömena är högre än i Skaraborg, samtidigt som de negativa är i nivå med Skaraborg. Sammantaget ger det en övervägande positiv bild av skoltrivseln i Grästorp. Det tyder på att skolmiljön inte upplevs på samma sätt av alla familjer och att trivseln behöver förstås i relation till barnets hela vardag.

Stöd i undervisningen

Samma mönster återkommer i frågan om hur stödet i undervisningen fungerar. Färre vårdnadshavare i Grästorp upplever att stödet är bra, medan en större andel anger att det fungerar dåligt eller mycket dåligt. Den höga andelen negativa omdömen pekar på att det finns en grupp barn där skolans anpassningar inte upplevs räcka till – inte som små brister, utan som ett reellt hinder för att klara skoldagen.

Frånvaro

I frågorna om frånvaro syns att färre barn i Grästorp beskrivs som helt närvarande i skolan. Samtidigt är det fler som varit borta under längre perioder, exempelvis flera veckor i sträck. Det antyder att problematisk skolfrånvaro är mer påtaglig i Grästorp än i Skaraborg i stort och att vissa barn befinner sig i en skör skolnärvaro över tid.

Elevhälsa

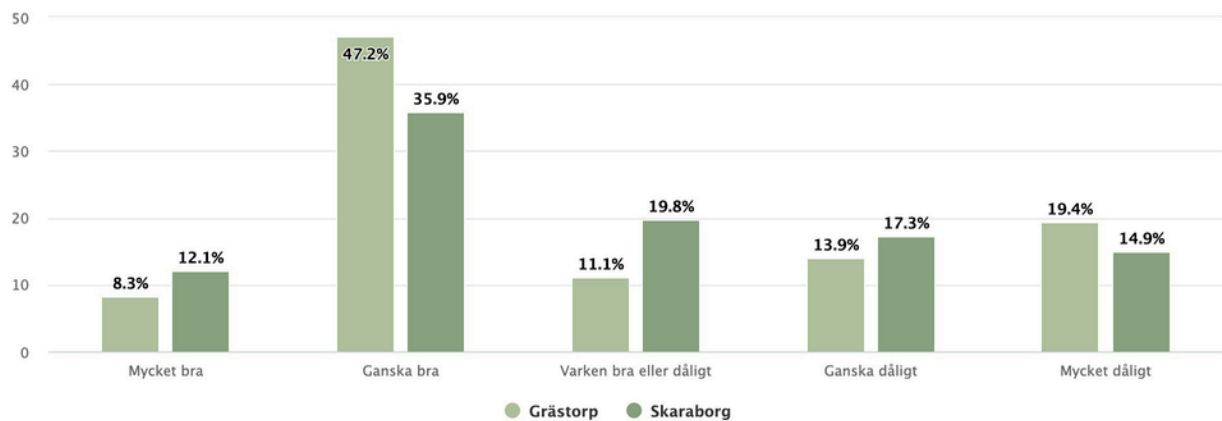
Elevhälsan har en viktig roll när barn behöver stöd för att orka med skoldagen. Andelen där elevhälsan har varit involverad är högre än i Skaraborg. Det understryker hur viktigt det är att elevhälsans insatser upplevs som tydliga, tillgängliga och samordnade i Grästorp.

Samlad bild

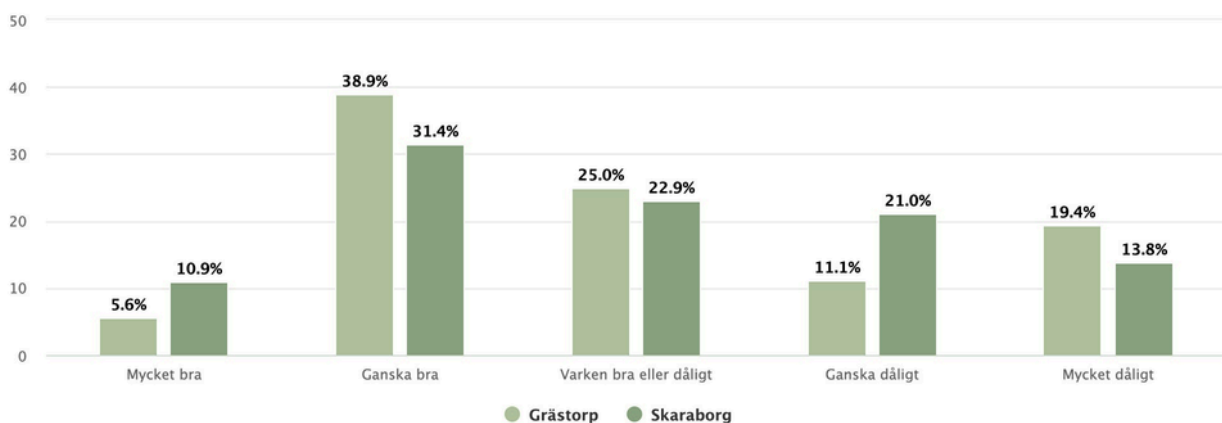
Tillsammans tecknar resultaten en sammanhållen bild:

- Färre barn i Grästorp upplevs trivas i skolan
- Fler upplevs sakna tillräckligt stöd i undervisningen
- Fler har återkommande eller långvarig frånvaro
- Färre upplever att elevhälsan ger ett fungerande stöd

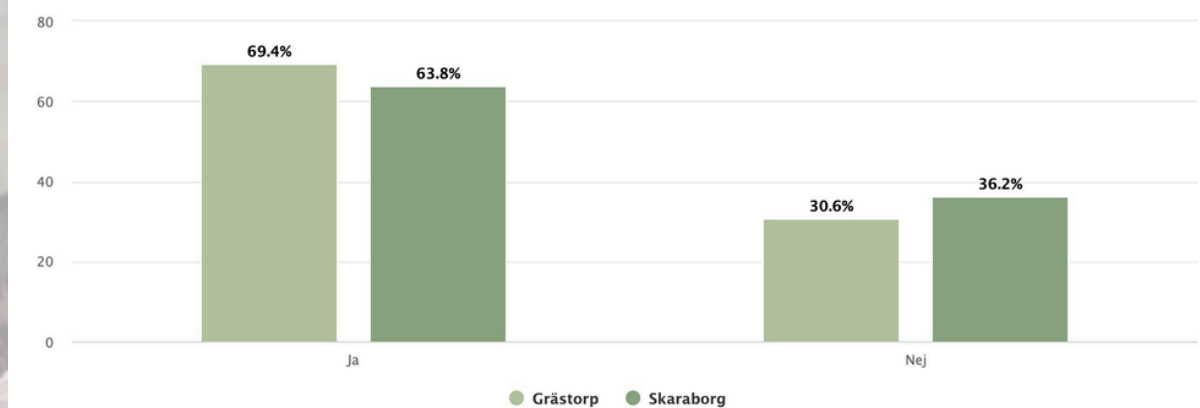
Hur upplever du att ditt barn trivs i skolan?

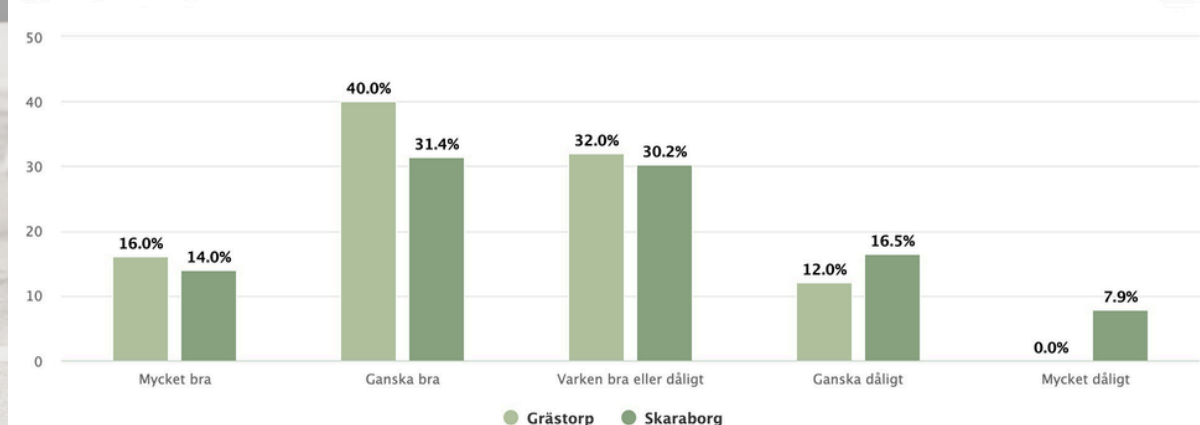
Hur bra fungerar stödet i undervisningen för ditt barn?

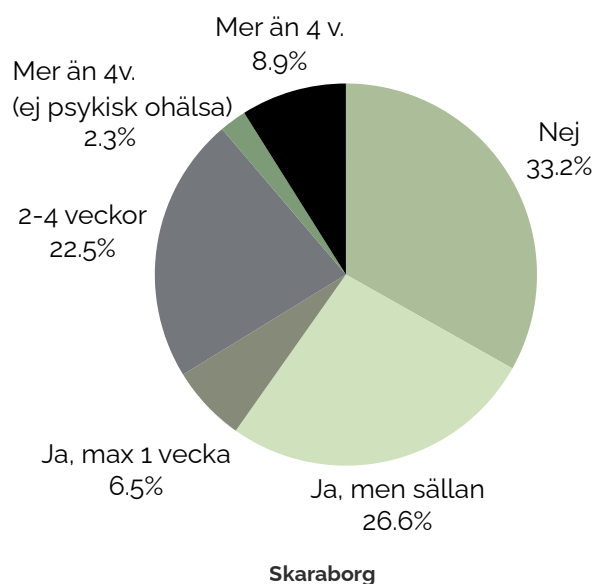
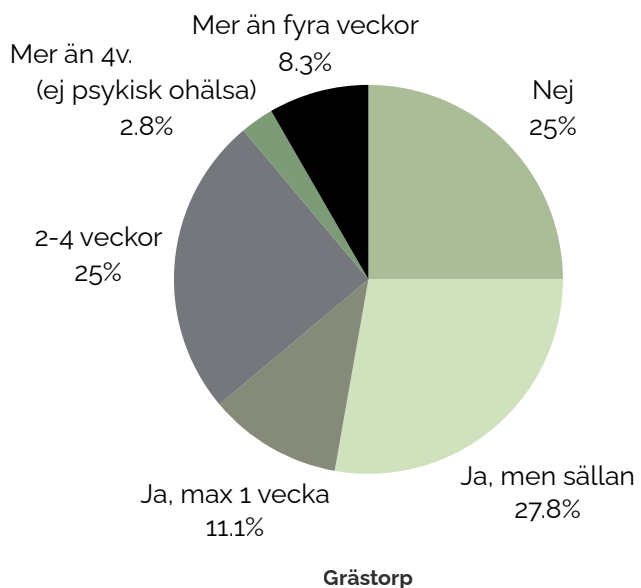
Har elevhälsan involverats för att stödja barnet?

Hur upplever du stödet från elevhälsan?

Har barnet varit frånvarande av andra skäl än sjukdom eller ledighet de senaste året?

SOCIALTJÄNSTEN

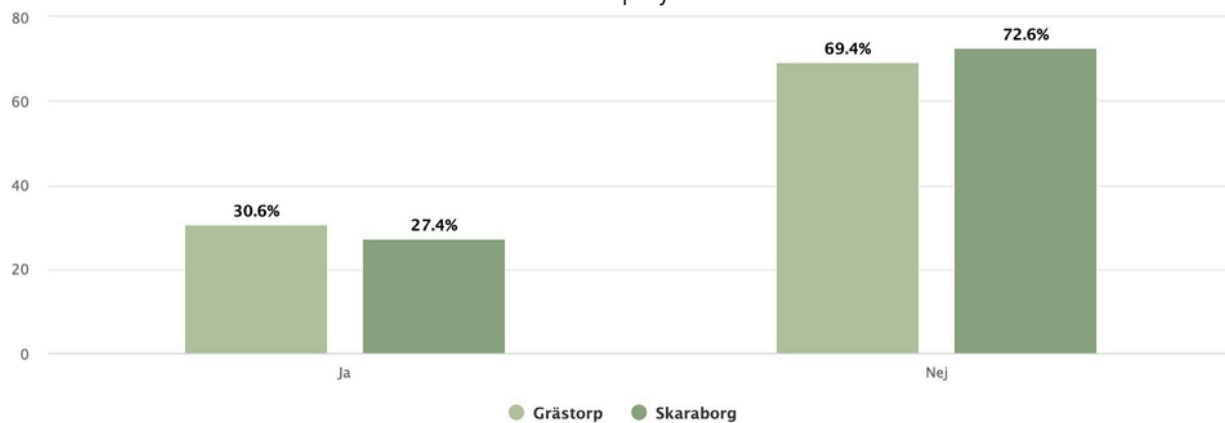
När det gäller socialtjänstens involvering i frågor som rör barnets psykiska ohälsa ligger Grästorp nära genomsnittet i Skaraborg. Drygt en fjärdedel av vårdnadshavarna uppger att socialtjänsten varit involverad, medan majoriteten inte haft någon kontakt i dessa frågor.

Det som däremot skiljer Grästorp från övriga Skaraborg är hur stödet upplevs av dem som haft kontakt. I Grästorp är omdömena genomgående mer positiva. En större andel beskriver stödet som mycket bra eller ganska bra, och få anger att stödet varit bristfälligt. Det tyder på att socialtjänstens insatser, när de väl sätts in, i hög grad upplevs som fungerande och hjälpsamma för familjerna.

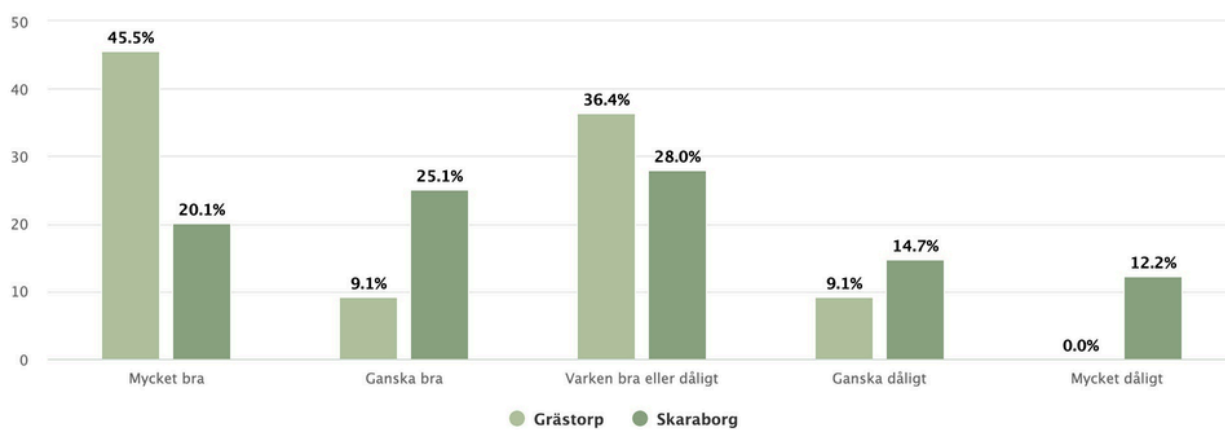
Sammantaget pekar resultaten på att socialtjänsten i Grästorp har ett relativt gott förtroende bland de familjer som möter verksamheten samtidigt som en stor andel barn med psykisk ohälsa aldrig kommer i kontakt med den. Det väcker frågor om hur tidiga behov fångas upp och hur vägarna in till stöd kan göras tydligare och mer tillgängliga.

Har socialtjänsten varit inblandad i frågor som rör barnets psykiska ohälsa?

Hur upplever du stödet från socialtjänsten?

VÅRDCENTRAL

Vårdcentralen är för många familjer den första vägen in till stöd kring barnets psykiska mående. I Grästorp visar resultaten att den vägen inte upplevs lika tydlig av alla familjer.

Bland dem som haft kontakt med vårdcentralen är de positiva omdömena lägre än i Skaraborg och de negativa lägre än i Skaraborg.

Andelen som uppger att UPH har hjälpt barnet är högre än i Skaraborg. Samtidigt är andelen som uppger att de inte vet vad UPH är lägre än i Skaraborg. Detta visar att det första stödet fungerar olika väl beroende på familjens behov och erfarenheter.

UPH är en del av det tidiga stödet inom primärvården och behöver därför vara lätt att förstå och nå.

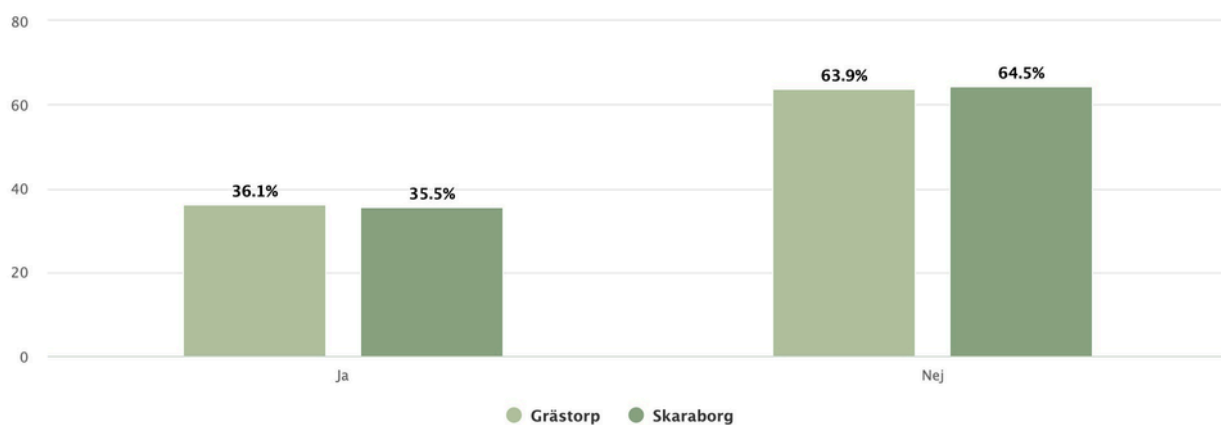
När omdömena om hjälpen från UPH vägs samman är de positiva bedömningarna i nivå med Skaraborg och de negativa lägre än i Skaraborg. Det ger sammantaget en mer avvaktande bild av det första stödet i Grästorp.

Sammantaget pekar resultaten på behov av bättre information, större tydlighet och ett mer sammanhållet första stöd kring barnets psykiska mående i Grästorp. För Grästorp understryker detta hur viktigt det är att det första stödet upplevs som begripligt, tillgängligt och tryggt när familjer söker hjälp.

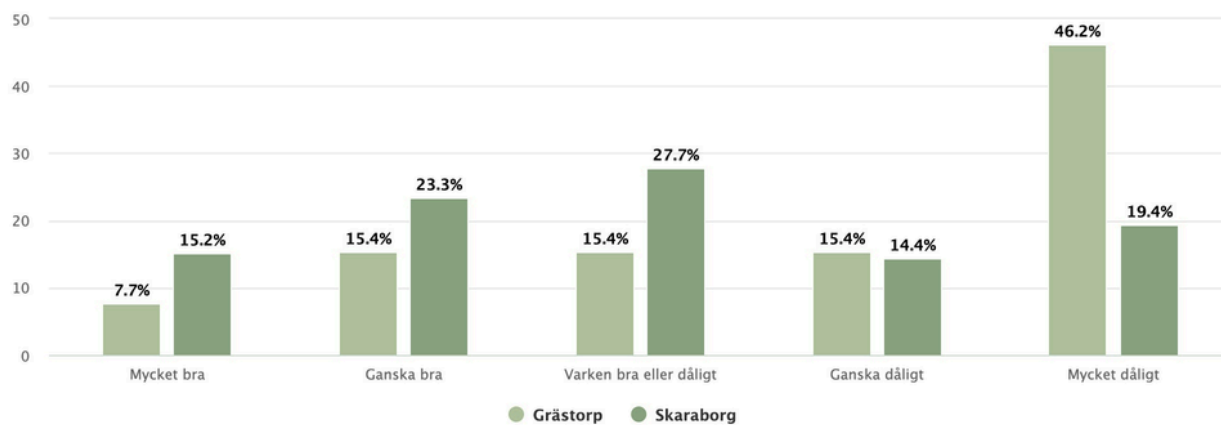

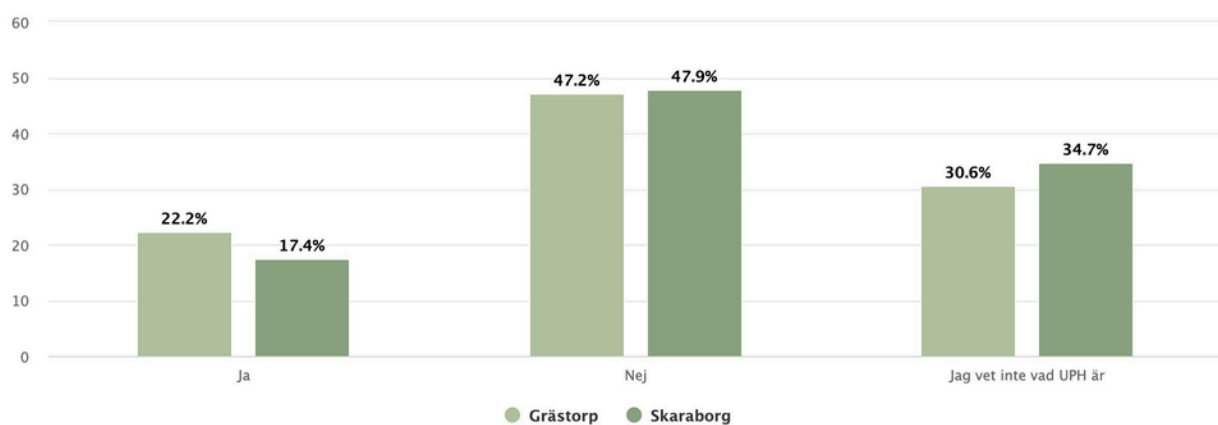
Har du haft kontakt med vårdcentralen kring barnets psykiska ohälsa?

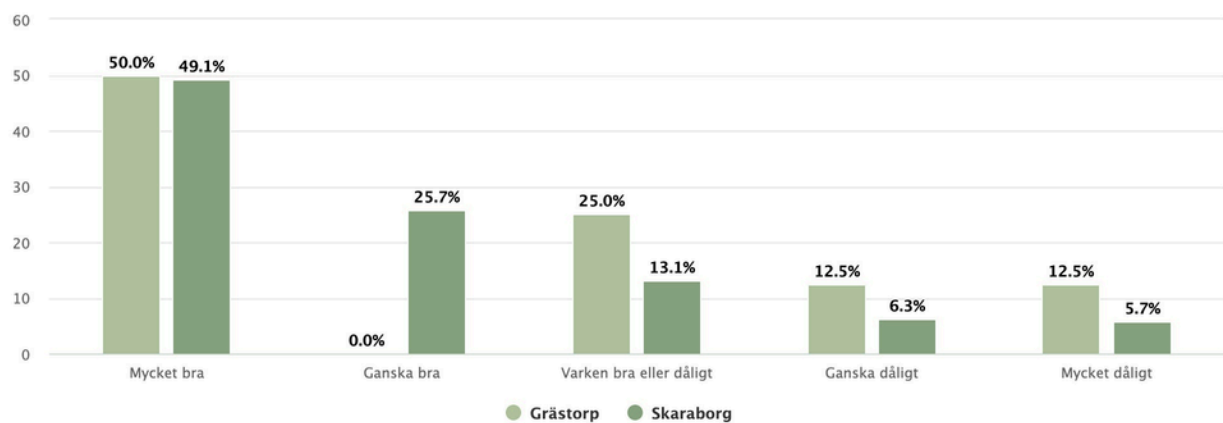
Hur upplevde du stödet från vårdcentralen?

Har Ungas Psykiska Hälsa (UPH) hjälpt barnet?

Hur vill du betygsätta hjälpen från UPH?

BUP

BUP är en avgörande del av stödet för många familjer när barnets psykiska ohälsa kräver specialistinsatser.

Andelen som uppger att barnet fått hjälp från BUP är i nivå med Skaraborg. Det visar hur stor betydelse tillgången till rätt hjälp har för familjer i Grästorp. När familjer får kontakt med rätt hjälp kan det göra stor skillnad i vardagen.

När omdömena om hjälpen från BUP vägs samman är de positiva bedömningarna högre än i Skaraborg och de negativa i nivå med Skaraborg. Det pekar på att hjälpen fungerar väl för vissa familjer men inte upplevs lika hjälpsam eller förutsägbar av alla.

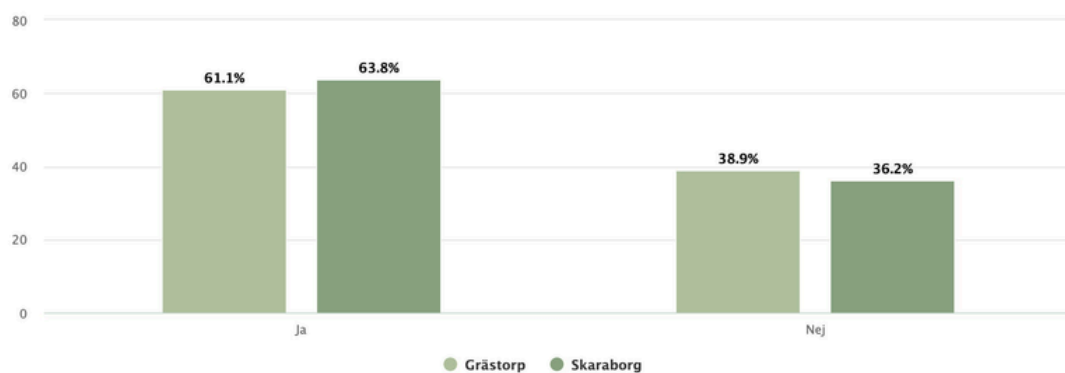
Det ger sammantaget en övervägande positiv bild av stödet från BUP i Grästorp. Samtidigt blir frågan om tillgänglighet, tydlighet och kontinuitet central för familjer i Grästorp.

För Grästorp understryker detta behovet av att specialiststödet upplevs som tillgängligt, tydligt och likvärdigt när familjer behöver det som mest.

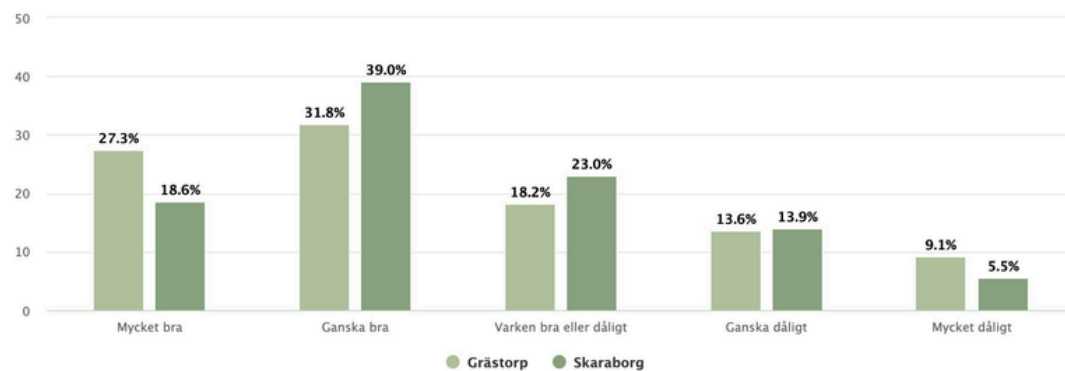

Har Barn-och ungdomspsykiatri (BUP) hjälpt barnet?

Hur vill du betygsätta hjälpen från BUP?

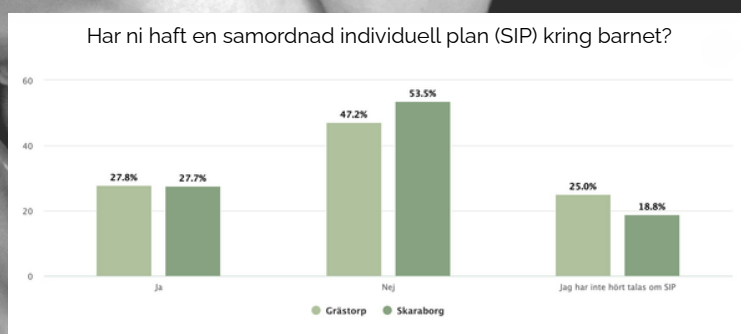
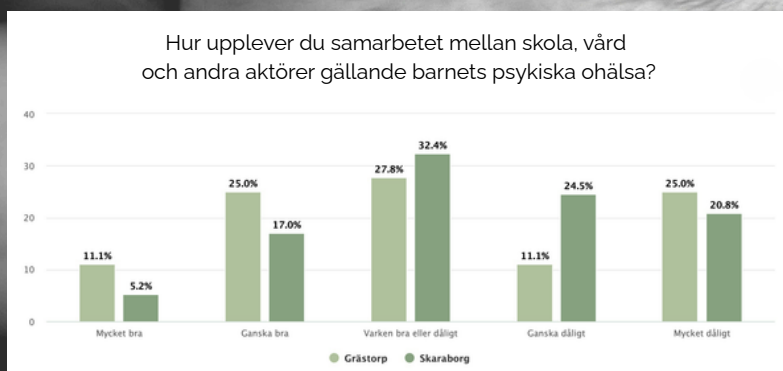

SAMORDNING

I frågorna om samverkan mellan skola, vård och andra aktörer framträder en tydlig osäkerhet. I Grästorp anger nästan hälften att samarbetet varken upplevs som bra eller dåligt, och en betydande andel beskriver det som bristfälligt. Andelen som upplever samarbetet som mycket bra är låg. Det pekar på att samordningen sällan upplevs som en tydlig styrka i barnets stöd, utan ofta som otydlig eller otillräcklig.

När det gäller samordnad individuell plan (SIP) ligger Grästorp nära Skaraborg som helhet. Drygt tre av tio uppger att de haft en SIP, medan över hälften inte haft det. En mindre men betydande grupp känner inte ens till vad SIP är.

Även bland dem som haft en SIP präglas omdömena av tveksamhet. Många placerar sig i mittenläget, varken bra eller dåligt, och en relativt stor andel i Grästorp upplever SIP som ganska eller mycket dåligt.

Sammantaget visar detta att samordning sällan upplevs som en bärande del av stödet runt barnet. För många familjer framstår kontakterna mellan olika aktörer som fragmenterade, otydliga eller svåra att navigera.

Det innebär en risk att ansvaret för helheten i praktiken hamnar hos vårdnadshavarna själva i en situation där de redan är hårt belastade.

KONSEKVENSER FÖR HELA FAMILJEN

Resultaten visar att barnets psykiska ohälsa får tydliga konsekvenser för vårdnadshavarnas vardag och arbetsliv. I Grästorp uppger en betydande andel att de har behövt anpassa sin arbetssituation på grund av barnets mående, antingen genom att minska sin arbetstid eller genom att de upplevt behov av att göra det.

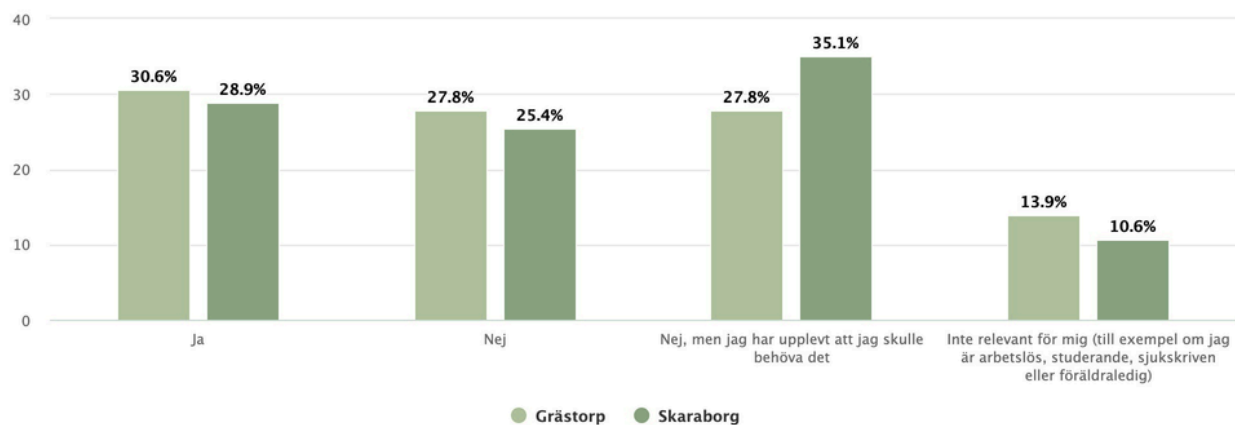
Även om färre i Grästorp har minskat sin arbetstid jämfört med övriga Skaraborg, upplever många ändå ett behov av att göra det som inte blivit av.

Samma mönster syns i frågan om sjukskrivning till följd av utmattning.

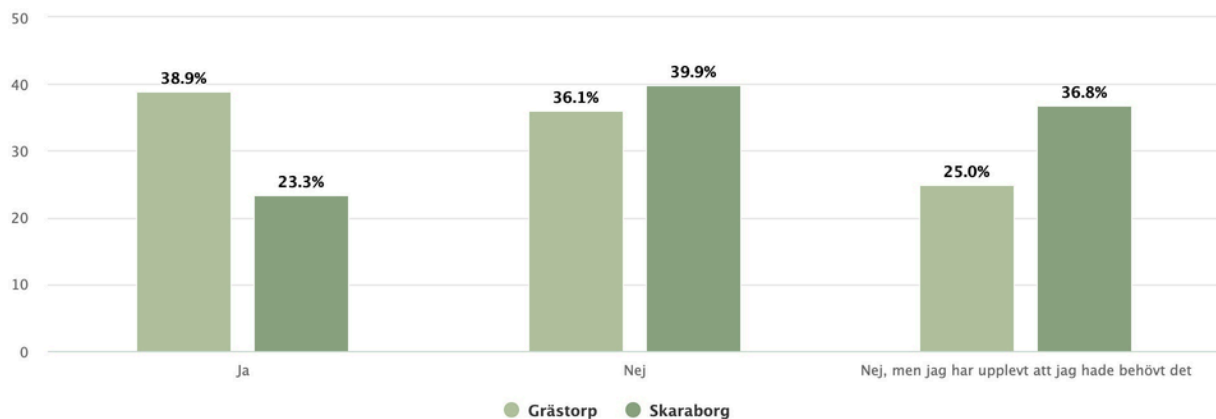
I Grästorp är det något färre som uppger att de varit sjukskrivna, men fler anger att de upplevt ett tydligt behov av sjukskrivning utan att det blivit av. Det pekar på en situation där många vårdnadshavare fortsätter att bära en hög belastning, trots att den egna hälsan påverkats.

Sammantaget visar resultaten att konsekvenserna av barns psykiska ohälsa sträcker sig långt utanför barnet självt. Föräldrar i Grästorp bär i hög grad ett ansvar som påverkar både arbete och hälsa, ofta utan tillräcklig avlastning. Det understryker vikten av att se barnets behov i ett familjeperspektiv där stöd till barnet också är en förutsättning för att vårdnadshavare ska orka, och för att familjen som helhet ska fungera över tid.

Har du minskat din arbetstid på grund av barnets psykiska ohälsa?

Har du varit sjukskriven på grund av utmattning relaterad till barnets psykiska ohälsa?

FRAMTID

I frågan om hur vårdnadshavare känner inför sina barns framtid ligger Grästorp nära bilden för Skaraborg som helhet. Skillnaderna är inte stora. Det som ändå framträder tydligt är den samlade nivån av oro.

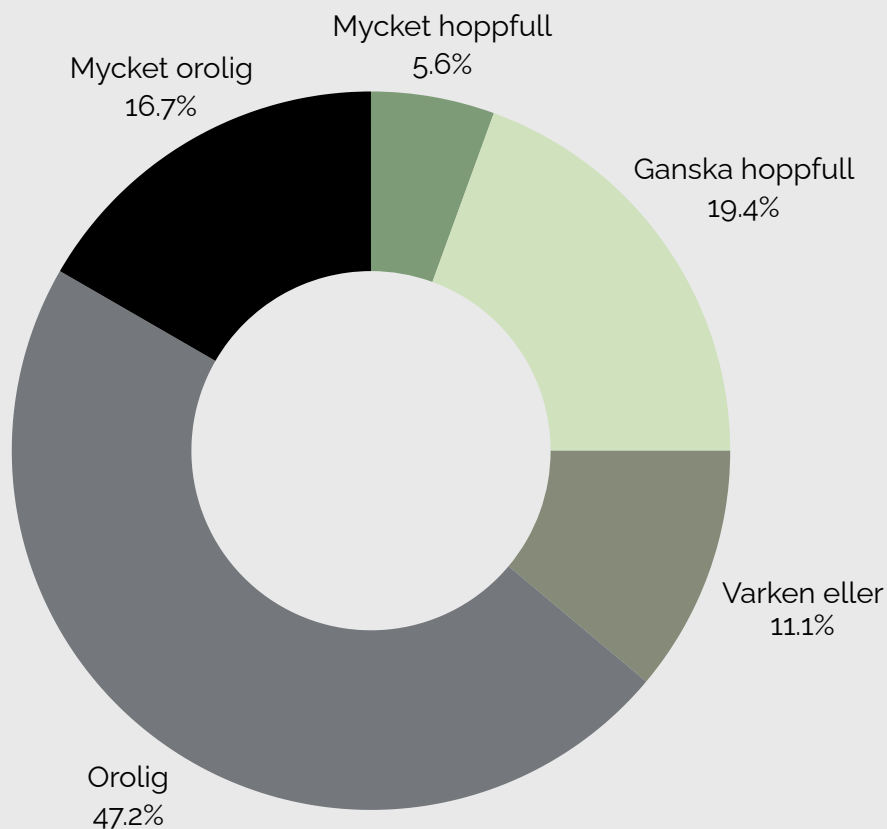
En mycket stor andel av föräldrarna både i Grästorp och i övriga Skaraborg anger att de känner sig oroliga eller mycket oroliga inför sitt barns framtid. Andelen som känner sig tydligt hoppfulla är låg. Detta säger något viktigt om den situation många familjer befinner sig i. Oro för framtiden är vanlig och delas av många vårdnadshavare till barn som kämpar med sitt psykiska mående.

För att barn och familjer ska kunna känna framtidstro behöver samhället inge tillit till skolan, till stödsystemen och till att hjälp finns att få när den behövs. Här spelar skolan en helt avgörande roll. Skolan är den plats där barn tillbringar större delen av sin vardag, där självkänsla byggs, relationer formas och framtidsbilder tar form.

En skola som fungerar väl kan vara en kraftfull skyddsfaktor. En skola som inte förmår möta barns behov riskerar i stället att förstärka oro, misslyckanden och utanförskap. Resultaten i denna rapport visar att många barn och familjer lever i en utsatt situation som påverkar både vardag och framtidstro. Samtidigt blir det tydligt att det finns stora och kvarstående utmaningar som behöver mötas genom samordnade insatser inom flera områden.

HUR KÄNNER DU INFÖR DITT BARNNS FRAMTID?

Compassen har genomfört kartläggningar i alla Skaraborgs kommuner. Den här rapporten bygger på erfarenheter från Grästorps invånare kring psykisk ohälsa och samhällets stöd. Compassens brukarpanel i Grästorp är en viktig resurs i arbetet med att samla in och förstå hur stödet upplevs i vardagen. Panelen har en unik lokal bild av behov, brister och fungerande lösningar. Grästorps brukarpanel står redo att vara en aktiv samverkanspartner för kommunen i arbetet med att utveckla och stärka insatser inom psykisk hälsa.

Läs mer: compassen.se
Kontakt Grästorp: grastorp@compassen.se